

Oefeningen bij het boek – WELKOM OP DE BEGRAAFPLAATS! Deel 5 – Het graf en het grafteken

FICHE ① - BESCHRIJVING EN STAAT VAN HET GRAFMONUMENT

FICHE ② - BESCHRIJVING EN INDRUKKEN

Je wil jouw leerlingen meenemen naar een begraafplaats, maar hebt weinig voorbereidingstijd?

Deze oefening laat je verschillende graven op een begraafplaats ontdekken zonder voorbereiding. Opgelet! Soms moet je contact opnemen met de verantwoordelijke van de begraafplaats om jouw bezoek aan te kondigen.

- ▶ De identiteitskaarten van de begraafplaatsen in het Brussels Gewest (achteraan in het boek) belichten enkele aandachtspunten van elke begraafplaats.
- ▶ Sommige begraafplaatsen hebben een brochure met informatie en illustraties (zie bibliografie van het boek).

Je kan werken op 2 locaties:

- 1) Op de begraafplaats vullen de leerlingen met behulp van de *naslaggids* het werkblad ① **Beschrijving en staat van het grafmonument** in. Daarna vullen ze het werkblad ② **Beschrijving en indrukken** in. Sommige delen van dit 2de blad kunnen nadien in de klas worden ingevuld.
- 2) In de klas kan je oefeningen doen rond:
 - ▶ De vorm van het grafmonument
 - ▶ De symboliek
 - ▶ De materialen
 - ▶ De esthetische evolutie
 - ▶ De beeldhouwwerken

Je staat er niet alleen voor! Vragen? Contacteer ons via: <https://www.erfgoedklassen.brussels/contact/>

Doelpubliek: vanaf 5de leerjaar basisonderwijs

Doelen:

- Het analyseren van een grafmonument op een objectieve en nauwkeurige manier: wat vertelt het ons over de overledene en zijn of haar familie, en over begrafenisgebruiken?
- De aftakeling van een grafmonument analyseren.
- Een persoonlijke/creatieve verwerking geven aan het grafmonument.

Competenties: observeren, beschrijven, identificeren, interpreteren, fantaseren, zich mentaal verplaatsen in een andere tijdperk,...

Materiaal per groep:

- Fiche ① en fiche ②
- 1 *Naslagwerk* (te printen in boekjesformaat)
- Teken- en schrijfgerei
- Een fototoestel
- Een meetlint

Verloop van de activiteit:

- In groepjes van 3, de leerlingen kiezen zelf een grafmonument.
- Met behulp van het *naslagwerk*, vullen de leerlingen fiche ① in voor de analyse van het grafmonument.
- Daarna vullen ze fiche ② in die meer focust op hun indrukken.
- Kom daarna weer bij elkaar en laat de groepjes hun grafmonument presenteren aan de rest van de klas.
- Dit kan de start van een gesprek zijn over verschillende thema's:
 - Wat was de sociale status van de familie? Welke indicatoren kan je hiervoor vinden (eeuwige concessie, vermelding van een beroep, de grootte van het monument, de complexiteit, de materialen, de decoratie,...).
 - Is het een grafmonument van een bekend persoon? Een burgemeester? Een artiest? (Dit wordt vaak aangeduid aan de hand van symbolen of een letterlijke vermelding).
 - Kunnen we de religie of filosofische overtuigingen van de familie afleiden?
 - ▶ In het boek – deel 7
 - Als er een beeldhouwwerk is, laat de leerlingen het beeld naspelen. Gaat het om een allegorie? Wat zou het dan kunnen voorstellen ?
 - ▶ In het boek – deel 5.6
 - Waarom is het grafmonument in deze staat ?
 - ▶ In het boek – deel 5.4
 - Vergelijk de verschillende grafmonumenten die de leerlingen geobserveerd hebben. Welke is het grootste, impressionantste, heeft het meeste symboliek,... Soms is een imposant grafmonument voor 1 persoon bedoeld terwijl een simpel graf voor verschillende mensen kan zijn.

Extra leidraad bij fiche ①

- **Het nummer van de concessie**
Is niet altijd zicht- of leesbaar! Vaak kan je het onderaan vinden, op de voorkant van de plint. De nummers zijn niet op- of aflopend.
 - ▶ In het boek - *deel 5.7.2*
- **Locatie van het graf op de begraafplaats**
Op sommige begraafplaatsen werden er duidelijke 'straatnamen' op de wegjes geplakt. Vaak is er echter niets aangeduid. Raadpleeg in dat geval de kaart aan de ingang van de begraafplaats.
 - ▶ In het boek - *deel 3.3*
- **De opschriften – het aantal begraven personen**
Om verwarring te vermijden, verklaar je best op voorhand de termen: weduwe(naar), echtgeno(o)te. Zo niet kunnen de leerlingen fout tellen indien er bijvoorbeeld vermelding staat van 'mevrouw Germaine Dupont weduwe van meneer Gerard Dutoit'. Voor hen kan het lijken alsof er 2 personen genoemd worden terwijl het hier enkel om de weduwe gaat.
- **De afmetingen**
Neem een meetlint mee om stukken van het grafmonument op te meten. De leerlingen kunnen natuurlijk ook meten aan de hand van het zetten van stappen. Ze kunnen de hoogte inschatten door af te leiden hoe hoog het graf komt ten opzichte van hun eigen lengte.
- **De vorm – materialen – symboliek en aftakeling van het graf**
De leerlingen vinden hierover heel wat info terug in het *naslagwerk*. Ook in het boek staat hierover extra info.
 - ▶ In het boek - *deel 5.2. – 5.3 – 5.4*

